

3/2017. (II.13.) OBT állásfoglalás:

A Kúria által irányított ítélkezési gyakorlat elfogadása és alkalmazása, valamint annak indokolt továbbfejlesztése, vagy megváltoztatásának kezdeményezése a bíró munkaköri kötelezettségével összefüggő szakmai kérdés, amely nem etikai mérlegelést igénylő kategória.

I n d o k o l á s

Az etikai eljárás kezdeményezői az Országos Bírói Tanács (továbbiakban: OBT) állásfoglalását kérték a következő bírói magatartással kapcsolatban:

A 2016. december 08. napján érkezett beadványukban kérték, hogy a Tanács állapítsa meg, hogy nem sérti az Etikai Kódex egyetlen cikkét sem, így a tárgyában összefüggő 1. cikkének (1) bekezdését, 4. cikkének (3) bekezdését, 6. cikkének (3) bekezdését sem az a bíró, aki valamely nem kötelező felsőbb bírósági elvi döntést, állásfoglalást vagy más, akár többségi bírói gyakorlatot alaposan megfontolt, érdemi döntésében részletezett szakmai meggyőződése folytán nem alkalmaz, ha az nem kötelező, mint a jogegységi határozat vagy a kúriai önkormányzati tanácsi határozat. Álláspontjuk szerint a kötelező joggyakorlat, különösen a jogegységi határozat értelmezésében a bírót nagyfokú szabadság illeti meg és csak a nyelvtani értelmezés alapján teljesen egyértelmű tartalommal nyilvánvalóan és egyenesen szembenálló értelmezést nem követhet (pl.: nemleges állítás igenlése, igenlő mondat tagadása az értelmezésben). Kérelmükben részletesen kifejtették, hogy nagyfokú a szabadsága a bírónak a jogegységi határozat alkalmazhatóságában, szakmai értékelése során, nem érheti hátrány, amennyiben nem követi a helyi gyakorlatot, mivel a hazai jogi szabályozás kizárólag az országos jogegységet ismeri.

A 11/2015. (II.10.) OBT határozat 2. §-a alapján az OBT a kérelmet befogadta.

A kérelem az Etikai Kódex következő szakaszaira hivatkozott:

Az Etikai Kódex 1. cikk (1) bekezdése szerint a bíró az ítélkező tevékenysége során minden befolyástól mentesen jár el, érvényesítve a felekkel való egyenlő bánásmód elvét. Munkája során még a látszatát is kerüli annak, hogy bárkinek kedvez, eljárása és döntése pártos vagy előítéleten alapul. Az ügyek eldöntésében – az anyagi és eljárásjogi előírások keretei között, összhangban a saját lelkiismeretével – szabadságot élvez.

Az Etikai Kódex 4. cikk (3) bekezdése szerint a bíró önképzéssel és szervezett továbbképzések révén folyamatosan bővíti az általános és a szakmai ismereteit.

Az Etikai Kódex 6. cikk (3) bekezdése szerint a bíró a felettes bíróság iránymutatásait a felek előtt nem kritizálja, eltérő álláspontját nem hangoztatja. A határozataiban az alsóbb szintű bíróság sértő kioktatásától, a bírói tekintély rombolásától tartózkodik. A kollégái által hozott döntéseket egyéb módon sem bírálja. Ezeket azonban a tudományos, oktatói vagy egyéb szakmai tevékenységének a gyakorlásakor, konstruktív jelleggel értékelheti, véleményezheti.

A bírói függetlenség alkotmányos alapelvéből következően a bírák az ítélkezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók. Az Etikai Kódex idézett 1. cikk (1) bekezdése a bírói függetlenség cím alatt a döntések során megkívánt külső befolyásmentességet és

az egyes ügyek elbírálása során érvényesülő bírói szabadságot rögzíti, a 3. cikk (3) bekezdése a szakmai ismeretek bővítésére való törekvés szükségességét fejt ki. A kérelemben szereplő bírói magatartások – az ítélkezési gyakorlat elfogadása és alkalmazása, valamint annak indokolt továbbfejlesztése, vagy megváltoztatásának kezdeményezése – a bíró munkaköri kötelezettségével összefüggő szakmai kérdések. Szakmai kérdés, hogy a bíró az ítélkezés egységességének biztosítása érdekében közzétett jogegységi határozatok, elvi bírósági döntések és határozatok értelmezése során hogyan jár el, kellő indokát adja-e egy nem kötelezően alkalmazandó határozat mellőzésének, vagy helyesen alkalmazza-e a kötelező jogegységi határozatokat ítélkező tevékenysége során. Etikai kérdést ez csak abban az esetben vet fel, amennyiben eltérő szakmai álláspontját meg nem engedhető, sértő, becsmérítő stílusban fejt ki. A joggyakorlat helyes vagy helytelen alkalmazása azonban nem etikai, hanem a bíró munkájának értékelésével összefüggő szakmai kérdés.

Mindezekre tekintettel az OBT a rendelkező részben foglaltak szerint adta ki állásfoglalását.

Az OBT állásfoglalását a 11/2015. (II.10.) OBT határozatban meghatározott ügyrend szerinti eljárásban hozta meg. Elrendeli az Ügyrend 11. §-ában írtak alapján jelen állásfoglalás OBT honlapján való közzétételét.

Pécs, 2017. február 13.

az Országos Bírói Tanács nevében

dr. Hajdu István
az OBT soros elnöke